

UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA PEDAGOGIKY
prof. PhDr. Peter Seidler, CSc.
Dražovská cesta 4, 949 74 Nitra Tel.:+ 421 37 6408 255; pseidler@ukf.sk

Posudok oponenta

k habilitačnému pokračovaniu PhDr. Petry Jedličkovej, PhD. v odbore Pedagogika Názov práce: Práca sociálneho pedagóga a školského špeciálneho pedagóga so žiakmi s problémovým správaním

Habilitantka PhDr. Petra Jedličková, PhD. je už skúsená pedagogická pracovníčka Katedry pedagogiky Pedagogickej fakulty UKF v Nitre. S praxou učiteľky na stredných školách (Košice a Bardejov) naberala empirické skúsenosti v oblasti špeciálnej pedagogiky v Detskom klube pre zdravotne postihnuté deti a mládež v Košiciach. S dostatočnou praxou prichádza na Katedru pedagogiky PF UKF v Nitre najskôr ako doktorandka a po skončení štúdia ako odborná asistentka.

Má jasne vyhranený predmet svojho skúmania, ktorým presvedčuje vedeckú a odbornú verejnosť, že je vedeckou pracovníčkou v oblasti špeciálnej pedagogiky, ale aj v oblasti sociálnej pedagogiky. Nasvedčuje tomu i jej publikačná činnosť a najmä ohlasy na monografie, učebné texty, vedecké, odborné, metodické i populárno vedné práce. Zdôrazňujem, že pani PhDr. Petra Jedličková, PhD. je jednou z mála špeciálnych pedagógov, ktorí mali v predmete svojho skúmania špeciálnu andragogiku. V roku 2014 vydala knihu na tému „Edukácia zdravotne znevýhodnených dospelých a seniorov v rezidenčných zariadeniach“. Na 160 stranách textu rozpracovala východiská pre skúmanie špeciálnoandragogických otázok. Kladne hodnotím aj ostatné materiály vydané habilitantkou v sledovanom období.

Hneď v úvode môjho posudku môžem konštatovať, že kritériá pre habilitačné konanie na Pedagogickej fakulte UKF v Nitre splnila.

Rozsah a štruktúra habilitačnej práce

Práca je napísaná na 150 stranách textu. Okrem úvodu a záveru má 4 časti. Rozsah a štruktúra je solídna a dostatočná. Zástož špeciálneho pedagóga v škole pri riešení rôznych špeciálnopedagogických problémov je nespochybniteľný. A v tíme so sociálnym pedagógom dokážu vyriešiť i závažné problémy v správaní sa žiakov v škole. Habilitantke sú jasné nastolené otázky.

Aktuálnosť témy

PhDr. Petra Jedličková, PhD. predložila k habilitačnému konaniu ako svoju habilitačnú prácu **monografiu** (výstup VÚ VEGA č.1/0100/18). V podstate autorka predkladá výstup zo svojho dlhodobého skúmania otázok špeciálnej a sociálnej pedagogiky.

Stanovisko k štruktúre práce

Štruktúra predloženej habilitačnej práce spĺňa kritériá, ktoré sú kladené na takýto druh práce. Má svoju logiku a jednotlivé kapitoly na seba nadväzujú. Prezentované výsledky sú solídne.

Odborná úroveň jednotlivých častí práce

Teoretické východiská skúmaného problému sú podstatou prvej kapitoly. Autorka sa zameriava na východiskové pojmy pri charakteristike porúch správania, teda od rizikového správania až po podstatu agresie a agresívneho správania. Východiskom je medzinárodná klasifikácia chorôb. O tú sa habilitantka opiera a vyvodzuje z nej všetky základné pojmy. Táto časť habilitačnej práce je rozpracovaná na solídnej úrovni. Autorka sa odvoláva na mnohých slovenských, ale aj zahraničných výskumníkov. Škoda, že opomenula našich starších psychológov, ktorí položili základy skúmania tejto problematiky (napr. Hvozdík). Ale aj starších liečebných pedagógov ako bol G. Dobrotka a iní. Celá prvá časť práce (po stranu 42) je prehľadná a pre potreby skúmania (autorky) dostatočná. V podstate sa analyzované prejavy správania potom objavujú v predmete skúmania a pri tvorbe hypotéz.

V druhej časti práce (s.43-68) habilitantka analyzuje hlavné otázky predmetnej práce. Pokúša sa porovnať dve (východiskové – skúmané) pedagogické disciplíny, teda špeciálnu pedagogiku a sociálnu pedagogiku. Celkovo môžeme hodnotiť túto časť práce dobre. Autorka sa snažila prehľadne a „tabuľkovo“ vymedziť disciplíny. Zdá sa mi však, že je (resp. bola) bližšia analýza sociálnej pedagogiky. Hodnotím to na základe viacerých posudzovaných sociálnych pedagógov (autorov), ako špeciálnych, či liečebných pedagógov (autorov výskumov). Odporúčam autorke, aby pohovorila o súčasných trendoch postupov v realizácii „starostlivosti“ o žiakov s poruchami správania. Sme si vedomí, že títo žiaci boli vždy školení v školách bežného typu. V špeciálnych edukačných zariadeniach boli (a sú) výnimky, kde sa hovorilo o tzv. „nezvládnuteľných“ žiakoch (súčasnú liečebno výchovné zariadenia). Myslím si, že táto otázka bola predmetom skúmania a koncipovania výskumov samotnej habilitantky, keď analyzovala najmä preventívne programy. Myslí si autorka, že v súčasnosti sú na základných školách žiaci s „tradičnými“ poruchami správania, či žiaci s poruchou správania podmienenou ľahkým mozgovým porušením dostatočne zaradení do preventívnych programov v škole?

V stručnej tretej časti práce je popis niektorých preventívnych programov určených pre edukačných pracovníkov škôl. Autorka akoby sa prioritne venovala práci sociálneho pedagóga ako

prevencii z hľadiska špeciálneho pedagóga. Ale to je iba vec pohľadu. Myslím si a verím, že to habilitantka dokonale vysvetlí. A k tomu by som odporúčal, aby pri tomto vstupe vysvetlila komplexnú rehabilitačnú starostlivosť vzhľadom na prevenciu porúch správania (podľa citovaného autora na s. 83 F. Kábeleho). Na záver tejto časti mám ešte jednu otázku na autorku. Skúste v stručnosti porovnať vami načrtnuté preventívne programy a ako absolventke kurzu Feuersteinovho inštrumentálneho obohacovania ako dávate do pomeru aj tento program, ktorý v pôvodnej podobe nebol ako preventívny program pre poruchy správania.

Ako to je v súčasnosti na základných školách poukazujú výsledky, ktoré autorka realizovala vo výskume na základných školách. Výsledky autorka prezentuje na stranách 98 až 152. S koncepciou výskumu súhlasím. Výsledky sú adekvátne postaveným cieľom. Výskumné metódy autorka vybrala vhodne. Pýtam sa však, či autorka ako špeciálna pedagogička v ZŠ (nielen v poslednej dobe) nepoužila pozorovanie? Priame, dlhodobé? Ako si autorka predstavuje školenia špeciálnych pedagógov v ZŠ? Navrhujem, aby autorka takýto systém školenia vypracovala a uviedla do praxe tak v pregraduálnom vzdelávaní, tak aj v ďalšom vzdelávaní učiteľov, či špeciálnych pedagógov.

Záverom tejto časti hodnotenia konštatujem, že ciele, ktoré si postavila habilitantka splnila. Dokázala tak v teoretickej časti predloženej práce, tak i v empirickom skúmaní, že je autorkou a aktívnou špeciálnou pedagogičkou, ktorá má svoje miesto v skupine slovenských vedeckých pracovníkov v oblasti edukačnej vedy.

Formálna stránka

K formálnej stránke nemám nejaké významné výhrady. Nedostatky, ktoré sa občas v práci vyskytli, neznížili jej hodnotu.

Otázky do diskusie

Niektoré otázky som naznačil v hodnotení práce. Nedá mi, aby som sa však nespýtal habilitantky na pár ďalších, ktoré súvisia so skúmanou problematikou. Možno sa zdá, že skúmaný problém je skôr špeciálnopedagogickým, ako pedagogickým problémom. Pýtam sa, či sa autorka zamerala pri výskume na školské výsledky (napr. prospech). Dosahujú žiaci s vývinovými poruchami správania slabé, či v norme výsledky vo vyučovaní? Pýtam sa preto, lebo na s.100 v časti výskumné otázky ste do skúmania prospech týchto žiakov nezaradili. Ďalej píšete o prejavocho nevhodného správania sa žiakov v škole. Myslíte si, že programy, ktoré analyzujete ako výsledky skúmania, sú relevantné? Aký máte odhad vzhľadom na odporúčania pre prax, do budúcnosti?

Prínos habilitačnej práce

Výsledky, ku ktorým dospela habilitantka sú hodnotné pre vedeckú, odbornú, ale aj laickú spoločnosť, pretože predmet skúmania je významný pre celú spoločnosť. Teoretické východiská a výsledky empirického výskumu predurčujú zmenu v chápaní niektorých pohľadov a riešení otázok porúch správania sa žiakov základných škôl.

Záver

Záverom konštatujem, že predložená habilitačná práca PhDr. Petry Jedličkovej, PhD. spĺňa kritériá habilitačnej práce a preto ju odporúčam na obhajobu.

Zároveň som preštudoval všetky predložené materiály, ktoré habilitantka predložila ku svojej habilitácii. Konštatujem, že PhDr. Petra Jedličková, PhD. spĺňa kritériá stanovené vedeckou radou PF UKF v Nitre.

Po úspešnej obhajobe navrhujem udeliť PhDr. Petre Jedličkovej, PhD.

titul
d o c e n t
v odbore pedagogika

20. februára 2020

prof.PhDr.Peter Seidler,CSc.